

ПОРУШЕННЯ ЛЕКСИЧНИХ НОРМ В УКРАЇНСЬКІЙ ПОВУТОВІЙ І ПРОФЕСІЙНІЙ МОВІ

Гайдей Б.Ю., студент І-го курсу спеціальності «Агроінженерія»
Керівник: асистент **Красуцький О.М.**

Подільський державний аграрно-технічний університет

У сучасному інформаційному просторі можна віднайти безліч «україномовних» матеріалів, що перебувають на межі кальок і такого собі «облагородженого» суржику. А оскільки в українській стилістиці є безліч нюансів, які спонукають щораз пильніше стежити за культурою мовлення, варто приділити значну увагу сучасним стилістичним нормам, проблемам калькування й труднощам перекладу російськомовних конструкцій українською.

1. Уживання слів, що не відповідають стилю даного тексту (наприклад, розмовні слова у тексті документу – затримаю на пару хвилин; скажу пару слів).

2. Бажано виправляти так зване «розщеплення» присудка, вираженого фразами книжного характеру: вести боротьбу (боротися), давати поради (радити), надавати допомогу (допомагати).

3. Невиправдане вживання запозичених слів, якщо є власне українські відповідники: пролонгація (продовження), лімітувати (обмежувати).

4. Уживання слів іншомовного походження в невластивому для них значенні: постала дилема (постала проблема), передовий авангард (передовий загін).

5. Щонайбільше хибують різні тексти та русизми, які, звісно, можуть спотворювати будь-яку думку. Кожна усмішка додає рік життя (додає).

6. Утворення оназіополізмів: кислоті (за аналогією - солодощі), смачнятина (за аналогією рос. «вкуснятина»).

7. Досить часто в терміносполуках трапляються дієслова, що не відповідають значенню того чи іншого поняття: температура падає (знижується), тиск зростає (підвищується).

8. Калькування – буквальный переклад з російської мови цілих висловів (приказок, прислів'їв), що доволі чутко руйнує будову україномовних текстів.

Спотворена фразеологія також призвичаєє до невластивих словосполучень, бо, скажімо, правильно «давати спокій», а не «залишати в спокої», «доводити до відома», а не «ставити у відомство».

9. Канцелярит – сукупність зворотів, штампів офіційно-ділового стилю мовлення, що проникає в щоденне спілкування й деформує розмовне мовлення, порушуючи норми культури мови (робимо порівняння – порівнюємо; здійснюємо кредитування - кредитуємо).

Багатство мови замінюють часто обмеженою кількістю готових штампів. Замість того, щоб відображати життя в усьому його розмаїтті, така мова омертвляє все, про що йдеться.